РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

З А К О Н
за Националната служба за охрана

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда организацията и дейността на Националната служба за охрана, органите за ръководство и контрол и статуса на нейните служители.

Чл. 2. Дейността на Националната служба за охрана е елемент от дейността по защитата на националната сигурност, насочена към осигуряване безопасността на определените в този закон лица, обекти и мероприятия.

Чл. 3. Националната служба за охрана осъществява дейността си въз основа на следните основни принципи:

1. спазване на Конституцията, законите и международните договори, по които Република България е страна;

2. зачитане правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство;

3. политически неутралитет;

4. единоначалие в управлението;

5. непрекъснатост на охраната;

6. взаимодействие с публични органи и организации, както и с органи и организации в други държави.

Чл. 4. При изпълнение на служебните си задължения служителите от Националната служба за охрана са физически неприкосновени и се намират под защитата на закона. Неприкосновеността се изразява в специалната защита на живота и здравето им.

Глава втора
СТАТУТ И УСТРОЙСТВО

Чл. 5. (1) Националната служба за охрана е специализирана военизирана държавна служба към президента на републиката.

(2) Националната служба за охрана е юридическо лице със седалище София, а нейният началник е първостепенен разпоредител с бюджетни средства по бюджета на службата.

Чл. 6. (1) Основните структурни звена и общият числен състав на Националната служба за охрана се утвърждават от президента на републиката по предложение на нейния началник.

(2) Функциите и задачите на структурните звена в Националната служба за охрана се определят с акт на нейния началник.

Глава трета
РЪКОВОДСТВО И КОНТРОЛ

Чл. 7. Президентът на републиката осъществява общо ръководство и контрол върху дейността на Националната служба за охрана, като:

1. назначава и освобождава началника и заместник-началниците на службата след съгласуване с Министерския съвет;

2. утвърждава основните структурни звена и общия числен състав;

3. удостоява офицери с висши офицерски звания.

Чл. 8. (1) Националната служба за охрана се ръководи от началник, който отговаря за цялостната дейност на службата.

(2) За началник на службата може да бъде назначено лице, което притежава 10-годишен професионален опит в службите за сигурност или в службите за обществен ред, от който поне 5 години на ръководна длъжност и което:

1. има само българско гражданство;

2. има висше образование с образователно-квалификационна степен „Магистър";

3. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията, както и не е освобождавано от наказателна отговорност за умишлени престъпления от общ характер;

4. не е лишено от правото да заемат определена държавна длъжност;

5. не членува в политически партии или коалиции или в организации с политически цели;

6. е получил разрешение за достъп до класифицирана информация с ниво на класификация „строго секретно".

Чл. 9. Началникът на Националната служба за охрана:

1. осъществява непосредственото ръководство и контрол на дейността на службата;

2. представлява Националната служба за охрана;

3. организира разработването и поддържа в готовност за изпълнение плана за привеждане на Националната служба за охрана за работа във военно време, плана за мобилизация, като осигурява изпълнението на мероприятията при въвеждане в действие на държавния военновременен план и плана за дейност при бедствия;

4. организира взаимодействието с публични органи и организации;

5. утвърждава класификатора на длъжностите по чл. 38, ал. 1 и длъжностното разписание на службата;

6. съставя и предлага проекта на бюджет и разпределя бюджета на Националната служба за охрана, ръководи финансовото и материално-техническото осигуряване и осъществява контрол върху дейността на материалноотговорните лица;

7. управлява човешките ресурси, професионалната подготовка на служителите и е орган по назначаване на държавните служители;

8. отговаря за правното осигуряване на службата;

9. ръководи осъществяването на социалната политика в службата;

10. обявява списък на категориите информация, подлежаща на класификация като служебна тайна за сферата на дейност на службата;

11. отговаря за управлението на държавното имущество, предоставено на службата;

12. ръководи дейността по международното сътрудничество;

13. представя на президента на републиката годишен доклад за дейността на службата;

14. информира президента на републиката по негово искане или по своя инициатива по въпроси от компетентността на службата;

15. изпълнява други функции, определени със закон.

Чл. 10. (1) Началникът на Националната служба за охрана при изпълнение на своите функции се подпомага от двама заместник-началници.

(2) При отсъствие началникът на Националната служба за охрана се замества от определен от него със заповед заместник-началник.

(3) Началникът може да делегира със заповед правомощия на своите заместници и да определи техните функции.

(4) В изпълнение на своите правомощия началникът на Националната служба за охрана издава вътрешни правила, инструкции, заповеди и други административни актове.

Чл. 11. Заместник-началниците и ръководителите на структурни звена в Националната служба за охрана в рамките на определената им функционална компетентност издават заповеди и разпореждания.

Чл. 12. Народното събрание упражнява контрол върху дейността на Националната служба за охрана съгласно Конституцията на Република България чрез постоянна комисия.

Глава четвърта
ОСНОВНИ ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ

Чл. 13. Основните функции на Националната служба за охрана са:

1. прогнозиране и разкриване на заплахи за безопасността на охранявани лица и обекти;

2. предотвратяване и пресичане на посегателства срещу охраняваните лица и обекти;

3. осигуряване безопасността на охраняваните лица в местата на тяхното пребиваване, както и по време на придвижването им;

4. осигуряване безопасността на охраняемите обекти;

5. осигуряване в пределите на своята компетентност организацията и функционирането на специалните комуникации на охраняваните лица;

6. осигуряване защита на охраняваните лица и охраняемите обекти при бедствия, при положение на война, при военно или друго извънредно положение;

7. обучение и професионална подготовка.

Чл. 14. (1) За осъществяване на функциите по чл. 13 и в пределите на своята компетентност Националната служба за охрана:

1. създава и поддържа условия и ред, необходими за осигуряване безопасността на охраняваните лица в местата на тяхното пребиваване и отстранява препятствията за осъществяване на охраната;

2. организира и провежда технически и други мероприятия, необходими за осигуряване безопасността на охраняваните лица и охраняемите обекти;

3. осигурява специализиран транспорт;

4. при необходимост организира съпровождане, пилотиране или ескорт на транспортните средства на охраняваните лица;

5. изгражда и поддържа системи за наблюдение, сигнализация и охрана при охраняемите обекти;

6. организира и провежда дейности и мероприятия, включително охранително-технически, за изграждане и усъвършенстване на средствата и системите за комуникация на охраняваните лица и охраняемите обекти, осигуряване на тяхната надеждност и информационна сигурност;

7. организира и провежда в местата на пребиваване на охраняваните лица охранително-технически, радиационен, химически и санитарно-хигиенен контрол, както и контрол върху храните и напитките, предназначени за консумация от охраняваните лица;

8. осигурява информационно-аналитичната дейност по охраната;

9. осигурява контрол на дейността и безопасността на своите служители;

10. взаимодейства и сътрудничи с публични органи и организации, както и с органи и организации в други държави;

11. осъществява проучване, подбор, проверка за психологическа пригодност, първоначално и текущо обучение, включително начално военно обучение, както и повишаване квалификацията на служителите си;

12. осигурява логистично своята дейност;

13. осигурява транспортно своята дейност и осъществява обслужване и поддръжка на специализираните автомобили;

14. осигурява транспортно дейността на администрацията на президента на републиката по утвърден от него списък;

15. управлява предоставените й имоти и движими вещи;

16. извършва документиране, фотографиране и озвучаване, звукозапис и видеозаснемане по време на мероприятие с участие на охраняваното лице.

(2) Други функции и дейности могат да се възлагат на Националната служба за охрана само със закон.

Глава пета
ОХРАНИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Раздел I
Видове охрана

Чл. 15. (1) Охраната по този закон включва:

1. лична охрана на определените в този закон лица;

2. охрана на обекти;

3. охрана на мероприятия;

4. специализиран транспорт.

(2) Видовете охрана по ал. 1 могат да се прилагат поотделно или в комбинация в случаите, определени в този закон.

Чл. 16. (1) Личната охрана е дейност по защитата на живота, телесната неприкосновеност, здравето и достойнството на охраняваното лице от противозаконни посегателства, тяхното предотвратяване и пресичане, при която лицето изпълнява указанията за безопасност, дадени от Националната служба за охрана.

(2) На охраняваното лице се предоставя информация относно заплахата за неговата безопасност.

Чл. 17. (1) Охраната на обект е дейност по възпрепятстване на неправомерно проникване на лица в охраняемите обекти по месторабота и местоживеене на охраняваните лица, както и на пряко посегателство срещу тях.

(2) Дейността по ал. 1 може да включва и въвеждането на пропускателен режим за допускане на лица и транспортни средства, както и за внасяне на предмети в охраняем обект.

Чл. 18. (1) Дейността по охрана на мероприятия е комплекс от действия за защита на охраняеми обекти и обезпечаване безопасността на охранявани лица при участието им в масови прояви или дейности с краткосрочен характер.

(2) Дейността по ал. 1 се извършва самостоятелно или съвместно с други компетентни публични органи, други юридически лица и граждани с цел осигуряването на безпрепятствено и спокойно протичане на масови прояви или дейности с краткосрочен характер.

(3) Когато информацията за съответното мероприятие постъпи в службата по-малко от двадесет и четири часа преди началото му, дейността за охрана по ал. 1 не се прилага в пълен обем.

Чл. 19. Специализираният транспорт е организирана и осъществявана по специфичен начин дейност по охрана за безопасното, безпрепятственото и навременното транспортиране на определените с този закон лица, включително чрез съпровождане, пилотиране или ескортиране и се осъществява с транспортни средства, които представляват специално оборудване за целите на сигурността, снабдени с допълнителни системи за повишаване на сигурността им.

Раздел II

Охранявани лица

Чл. 20. (1) Охрана по този закон получават:

1. Президентът на републиката;

2. председателят на Народното събрание;

3. министър-председателят;

4. вицепрезидентът;

5. председателят и членовете на Конституционния съд;

6. заместник-председателите на Народното събрание;

7. министрите;

8. председателят на Върховния касационен съд;

9. председателят на Върховния административен съд;

10. главният прокурор;

11. омбудсманът;

12. кметът на столицата;

13. чуждестранни гости с ранг, съответстващ на ранга на лицата по т. 1-11.

(2) По време на мандата си лицата по ал. 1, т. 1-3 не могат да се откажат от охрана и се съобразяват с указанията за безопасност, дадени от Националната служба за охрана. Лицата по ал. 1, т 4-13 могат да се откажат от охрана временно след подписване на декларация по образец, в която изрично се посочва периода на отказа.

(3) При положение на война, при военно или друго извънредно положение охрана се предоставя само на президента и вицепрезидента, на членовете на Върховното главно командване и на председателя на Народното събрание.

Чл. 21. (1) На лицата по чл. 20, ал. 1, т. 1-3 се осигуряват всички видове охрана в страната, а в чужбина само лична охрана и специализиран транспорт.

(2) На лицата по чл. 20, ал. 1, т. 4 и 10 се осигурява охрана по местоживеене и месторабота, както и лична охрана и специализиран транспорт в страната и в чужбина.

(3) На чуждестранните гости с ранг, съответстващ на ранга на лицата по чл. 20, ал. 1, т. 1-3, се осигуряват всички видове охрана при посещение в Република България.

(4) На лицата по чл. 20, ал. 1, т. 5-12 и на чуждестранните гости с ранг, съответстващ на техния, когато са на посещение в Република България, се осигурява специализиран транспорт в страната.

(5) При повишена степен на застрашеност на лицата по чл. 20, ал. 1, т. 5-9 и 12 и на членовете на семействата на лицата по чл. 20, ал. 1, т. 1-4 и 10 комисията по чл. 24 определя вида и обема на предоставяната охрана.

Чл. 22. (1) При повишена степен на застрашеност в мирно време право на охрана имат и:

1. народните представители;

2. лицата, заемали длъжностите, посочени в чл. 20, ал. 1, т. 1-3 и 10 – до 4 години след освобождаването им от длъжност.

(2) При повишена степен на застрашеност Националната служба за охрана по решение на комисията по чл. 24 може да осигурява охрана и на:

1. чуждестранните гости с ранг, съответстващ на ранга на лицата по чл. 20 ал. 1, т. 4-12;

2. чуждестранните гости и ръководителите на делегации с особена важност за страната.

(3) Охрана на лицата, посочени в ал. 2, т. 1, се осигурява само в случаите, когато службата за сигурност на изпращащата държава е предоставила писмена информация за наличие на застрашеност на чуждестранния гост. Определянето на лицата по ал. 2, т. 2 се извършва от Президента на републиката, от председателя на Народното събрание, от министър-председателя или от министъра на външните работи.

(4) По искане на държавен орган и при наличие на възможност Националната служба за охрана:

1. осигурява охрана на мероприятие в страната, организирано от съответния орган;

2. осигурява лична охрана в чужбина на ръководител на ведомство;

3. осигурява специализиран транспорт в чужбина на лицата по чл. 20, ал. 1, т. 5-10;

4. предоставя автомобили на Народното събрание, на Министерския съвет и за чуждестранни гости и придружаващите ги длъжностни лица от други ведомства в страната.

(5) Ръководители на български задгранични представителства получават охрана по решение на Министерския съвет.

(6) Органите по ал. 4 и 5, ползвали охраната, възстановяват по бюджета на Националната служба за охрана направените фактически разходи, които включват разходи за командироване в размерите по чл. 116, разходи за автомобилите (експлоатационни за километър пробег и за

изразходвано гориво) и разходи за наемане на специализирана техника за охрана.

Чл. 23. За определяне степента на застрашеност и обезпечаване сигурността на охраняваните лица и обекти Националната служба за охрана получава информация от Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Държавна агенция „Национална сигурност", Държавна агенция „Разузнаване" и от други публични органи или организации по ред, определен в съвместни инструкции.

Чл. 24. (1) Степента на застрашеност по чл. 21, ал. 5, чл. 22 и чл. 26, ал. 1, видът, обемът и срокът на предоставяната охрана, както и прекратяването ѝ се определят с решение на комисия.

(2) Комисията по ал. 1 се състои от председател – началникът на Националната служба за охрана, и членове: председателят на Държавна агенция „Национална сигурност" и главният секретар на Министерството на вътрешните работи.

(3) При необходимост в работата на комисията по ал. 1 участват като членове ръководителите на служба „Военна информация" и на Държавна агенция „Разузнаване".

(4) Комисията се свиква на заседание от нейния председател и се произнася с решение по обстоятелствата, посочени в ал. 1. Комисията определя и срока, след изтичането на който се произнася с ново решение.

(5) При отсъствие на председателя работата на комисията се ръководи от оправомощен от началника на Националната служба за охрана заместник-началник.

Раздел III
Охраняеми обекти

Чл. 25. (1) Националната служба за охрана охранява обекти и прилежащите към тях площи, в които пребивава лице, на което е предоставена охрана по този закон.

(2) На охрана подлежат и обекти, предоставени на Националната служба за охрана за изпълнение на определените ѝ в този закон функции или когато това е възложено по силата на друг закон или акт на Министерския съвет.

(3) Националната служба за охрана прилага специални мерки, използва специално оборудване и специално строителство за целите на сигурността, при изграждането на техническата охрана, при поддръжката и ремонта в обектите по ал. 1 и 2.

(4) Националната служба за охрана може да охранява съвместно с други служби задграничните представителства на Република България, посочени в списък, приет с решение на Министерския съвет.

Чл. 26. (1) При повишена степен на застрашеност на охраняем обект комисията по чл. 24 може да реши в непосредствена близост до него да бъде обособена охраняема зона, ползваща се с режима на охраняемия обект, в която достъпът да бъде ограничен или забранен.

(2) Границите на охраняемата зона по ал. 1 се обозначават по подходящ и разбираем за гражданите начин.

Глава шеста
ПРАВОМОЩИЯ НА ОФИЦЕРИТЕ И СЕРЖАНТИТЕ

Чл. 27. (1) Функциите и дейностите по чл. 13 и 14 ал. 1 се изпълняват от офицерите и сержантите от Националната служба за охрана.

(2) Когато това е необходимо за изпълнение на конкретни задачи по охрана на лица, обекти или мероприятия, офицерите и сержантите от Националната служба за охрана дават писмени или устни разпореждания, задължителни за изпълнение.

(3) При невъзможност да се дадат разпорежданията по ал. 2 те могат да се извършват чрез действия, чийто смисъл е разбираем за лицата, за които се отнасят или към които са насочени.

(4) Разпорежданията по ал. 2 и 3 са задължителни за изпълнение, освен ако налагат извършването на очевидно за лицето престъпление.

(5) Разпорежданията могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на разпореждането.

Чл. 28. При изпълнение на служебните си задължения офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се легитимират със служебна карта и знак, утвърдени с акт на нейния началник.

Чл. 29. (1) За изпълнение на дейността по охрана офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да изискват информация от публични органи и организации, от юридически и физически лица при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Закона за защита на личните данни.

(2) Органите, организациите и лицата по ал. 1 предоставят исканата информация и са длъжни да оказват съдействие на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана за изпълнение на определените им в този закон задачи по охрана на лица, обекти или мероприятия.

(3) Информацията по ал. 1 и 2 се обработва, анализира и съхранява по ред, определен от началника на Националната служба за охрана, при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Закона за защита на личните данни.

Чл. 30. (1) За изпълнение на задачите си по този закон офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да извършват и проверки на предмети и вещества.

(2) За предотвратяване на посегателство върху живота, телесната неприкосновеност, здравето или достойнството на охраняваното лице, както и за осигуряване необезпокояваното осъществяване на дейността му офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да проверяват:

1. документите за самоличност;

2. багажа, товара, транспортните средства и съпроводителните им документи

3. обекти.

(3) Проверката се извършва по начин, който да не уронва честта и достойнството на гражданите.

(4) За осъществяване на дейността по охрана офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да изграждат и използват технически средства или системи, включително за:

1. наблюдение и заснемане, като заснетите материали се използват за:

а) изясняване на обстоятелства, свързани с посегателство срещу охранявано лице или охраняем обект;

б) установяване на извършвано неправомерно наблюдение на охраняваното лице или охраняемия обект;

в) целите на професионалната подготовка в службата;

2. радиосмущения при необходимост и при условие че не сриват въздушната, морската или речната навигация;

3. охранително-технически проверки.

Чл. 31. За установяване съответствието на храните и напитките, предназначени за консумация от охраняваните лица, с изискванията на

нормативните актове офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право:

1. да вземат проби и образци от храните и напитките и да възлагат изследването и анализа им на акредитирани лаборатории;

2. да осъществяват контрол на хигиената на персонала и на обекта;

3. да проверяват документацията и спазването на добрата производствена практика;

4. да осъществяват наблюдение и контрол върху всички етапи от приготвянето до поднасянето на храната и напитките.

Чл. 32. (1) Началникът на Националната служба за охрана утвърждава специални изисквания, вида, класа и броя на транспортните средства, с които се осъществява специализираният транспорт по чл. 19, както и специалните мерки за сигурност, свързани с придобиването, съхранението, начина на експлоатация и сервизното им обслужване.

(2) За гарантиране сигурността на специализираните автомобили Националната служба за охрана осъществява тяхното обслужване и поддръжка в собствен автосервиз и гараж и извършва контрола по техническата им изправност. Началникът на Националната служба за охрана определя реда за ползване на специализираните услуги по изречение първо от трети лица.

Чл. 33. (1) При изпълнение на задачите си офицерите и сержантите от Националната служба за охрана използват лични предпазни и защитни средства.

(2) Началникът на Националната служба за охрана определя реда за използване на средствата по ал. 1, техния вид и длъжностите, за които се полагат.

Чл. 34. (1) При изпълнение на служебните си задължения офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да използват физическа сила, помощни средства, специални техники и похвати само когато това е абсолютно необходимо при:

1. нападения срещу охранявано лице или служител на Националната служба за охрана при, по повод и във връзка с изпълнение на функциите му по този закон;

2. нападения на обекти по чл. 25 и 26;

3. противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане;

4. задържане на застрашаващо сигурността лице, което не се подчинява на разпореждане или оказва съпротива на служител от Националната служба за охрана при, по повод и във връзка с изпълнение на функциите му по този закон.

(2) Физическа сила, помощни средства, специални техники и похвати могат да бъдат използвани след предупреждение с изключение на случаите на внезапно нападение.

(3) Помощни средства са: въжета, белезници, електрошокови и други палки и приспособления; димки; химически вещества, утвърдени от министъра на здравеопазването; халосни патрони, патрони с гумени или пластмасови накрайници или шокови куршуми; устройства за принудително спиране на превозни средства; устройства за отваряне на помещения, устройства за светлинно и звуково въздействие; бронирани машини.

(4) Редът за употреба на помощни средства се определя с акт на началника на Националната служба за охрана.

(5) При използване на физическа сила, помощни средства, специални техники и похвати офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са длъжни по възможност да предприемат всички необходими мерки да не застрашават живота и здравето на гражданите.

(6) Използването на физическа сила, помощни средства, специални техники и похвати се преустановява незабавно след постигане целта на приложената мярка.

(7) Забранява се използването на физическа сила, помощни средства, специални техники и похвати по отношение на видимо малолетни лица и бременни жени. Забраната не се прилага в случаите на масови безредици срещу охранявано лице, когато са изчерпани всички други средства.

Чл. 35. (1) При изпълнение на служебните си задължения офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да използват оръжие само когато това е абсолютно необходимо:

1. при въоръжено нападение или заплаха с оръжие, насочени срещу охранявани лица и обекти;

2. за предотвратяване на отвличане или за преустановяване на незаконно лишаване от свобода на охранявано лице;

3. при пресичане на терористични или други общоопасни деяния с възможни тежки последици;

4. след предупреждение при задържане на лице, когато то оказва въоръжена съпротива.

(2) При изпълнение на служебните си задължения офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право да използват оръжие и в следните случаи:

1. за спиране на транспортно средство чрез неговото повреждане, когато водачът му създава реална заплаха за безопасността на охраняваните лица или обекти или възниква опасност за живота и здравето на хора;

2. за защита от нападение на опасни животни.

(3) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана при използване на оръжие са длъжни да направят всичко необходимо да пазят живота на лицето, срещу което е насочено оръжието, и да не застрашават живота и здравето на други лица.

Чл. 36. (1) При изпълнение на възложените задачи офицерите и сержантите от Националната служба за охрана задържат лице, когато:

1. е извършило посегателство срещу охранявано лице или охраняем обект;

2. с действията си или с носените от него предмети създава реална опасност за охраняваното лице или обект или в охраняемата зона по чл. 26 и са изчерпани всички останали законови средства.

(2) В случаите по ал. 1 офицерите и сержантите от Националната служба за охрана могат да извършват и личен обиск по начин, който да не уронва честта и достойнството на задържаното лице. Обиск може да бъде извършен само от лице, което принадлежи към пола на обискирания.

(3) При задържане на лице по ал. 1 офицерите и сержантите от Националната служба за охрана незабавно сезират компетентните полицейски органи, а в случаите по ал. 1, т. 1 уведомяват и прокуратурата.

(4) На задържаното лице се извършва медицински преглед.

(5) При предаването на задържаното лице на компетентните полицейски органи се съставя протокол, екземпляр от който се предоставя на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана, задържали лицето. Протоколът съдържа:

1. собствено, бащино и фамилно име на съставителя и неговата длъжност;

2. дата на съставяне на протокола;

3. дата и място на задържането;

4. описание на обстоятелствата, при които е било задържано лицето;

5. описание на предметите, които са били открити у задържаното лице, ако е извършен обиск;

6. имената на задържаното лице, ЕГН/ЛНЧ, постоянен или настоящ адрес;

7. обясненията или възраженията на задържаното лице, ако е направило такива;

8. собствено, бащино и фамилно име на свидетелите (ако има такива), ЕГН, постоянен или настоящ адрес;

9. подпис на съставителя.

Чл. 37. (1) При изпълнение на задачите си по този закон Националната служба за охрана си взаимодейства с органите от изпълнителната и съдебната власт по ред, определен в съвместни инструкции на съответните ръководители.

(2) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана нямат полицейски правомощия.

Глава седма
ПРАВООТНОШЕНИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

Чл. 38. (1) Служителите на Националната служба за охрана са:

1. офицери и сержанти от Националната служба за охрана;

2. държавни служители по Закона за държавния служител;

3. лица, работещи по трудово правоотношение.

(2) Служителите по ал. 1, т. 2 и 3 изпълняват функции, свързани с осигуряване дейността на службата, извън посочените в чл. 13 и 14, ал. 1. По своя преценка началникът на Националната служба за охрана определя длъжностите, заемани от служители по ал. 1, т. 1, за изпълнение на функции извън посочените в чл. 13 и 14, ал. 1.

(3) Възникването, съдържанието, изменението и прекратяването на служебното правоотношение на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се уреждат с този закон.

(4) Възникването, съдържанието, изменението и прекратяването на служебното правоотношение на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда по Закона за държавния служител.

(5) Правата и задълженията на лицата, работещи по трудово правоотношение, се уреждат при условията и по реда на Кодекса на труда, доколкото в този закон не е предвидено друго.

Чл. 39. (1) За офицери и сержанти в Националната служба за охрана се приемат пълнолетни мъже и жени само с българско гражданство, които отговарят на общите и специфичните изисквания за

възраст, образование, психологична пригодност, професионална подготовка и правоспособност след провеждане на конкурс при условия и по ред, определени с акт на началника на Националната служба за охрана.

(2) Кандидатите за офицери и сержанти трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да имат висше образование на образователно-квалификационна степен, не по-ниска от „бакалавър" – за офицерите, и средно или по-високо образование – за сержантите;

2. да не са по-възрастни от 34 години – за офицерите, и 32 години – за сержантите, освен за длъжности, изрично определени от началника на Националната служба за охрана;

3. да са годни за съответното направление на дейност, което се установява от военномедицинските органи на Военномедицинската академия;

4. да са психологично пригодни, което се определя от специализирано звено на Националната служба за охрана по психологично осигуряване или въз основа на сключени споразумения с институции или ведомства, имащи право да провеждат психологически изследвания.

(3) Не се назначават за офицери и сержанти лица:

1. осъждани за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията, или освободени от наказателна отговорност за извършено умишлено престъпление от общ характер с налагане на административно наказание по чл. 78а от Наказателния кодекс;

2. привлечени като обвиняеми или подсъдими за умишлено престъпление от общ характер;

3. лишени от правото да упражняват определена професия или дейност, когато това е необходимо за изпълнение на длъжността, за която кандидатстват;

4. чието правоотношение с Националната служба за охрана е било прекратено поради наложено дисциплинарно наказание „уволнение".

(4) Назначаването на държавните служители в Национална служба за охрана се извършва, когато кандидатът отговаря на изискванията по чл. 7 от Закона на държавния служител и при условията и по реда на същия закон.

(5) За работа по трудово правоотношение се назначават пълнолетни лица само с българско гражданство, за които не са налице обстоятелствата по ал. 3.

(6) На длъжности, за които се изисква разрешение за достъп до класифицирана информация, могат да се назначават само лица, получили съответното разрешение.

(7) Условието по ал. 2, т. 2 не се отнася за лица, чието служебно правоотношение като военнослужещи, в служба за сигурност или за обществен ред е прекратено до една година преди кандидатстване за работа в Националната служба за охрана.

Чл. 40. Началникът на Националната служба за охрана в рамките на утвърдения класификатор на длъжностите по чл. 38, ал. 1 и на длъжностното разписание на службата определя степените в обхвата на едно звание на офицер или сержант.

Чл. 41. Служителите в Националната служба за охрана са длъжни да бъдат лоялни към държавните институции в Република България.

Чл. 42. (1) На офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се забранява да членуват в политически партии, движения и коалиции с политически цели, да развиват или да участват под каквато и да е форма в политическа дейност, да извършват пропаганда, агитация и да предприемат действия, с които се нарушава политическият им неутралитет.

(2) Служителите по ал. 1 нямат право на синдикални действия и на стачка.

(3) Служителите по ал. 1 не могат да откажат изпълнение на служебните си задължения по религиозни, атеистични, политически и идеологически мотиви.

(4) Лицата, работещи по трудово правоотношение, не могат да осъществяват политическа дейност или да изразяват политически възгледи по месторабота, както и да участват в стачни действия.

Чл. 43. (1) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана не могат да изпълняват друга служба освен определената в този закон.

(2) Служителите по ал. 1 не могат да извършват дейност, несъвместима със службата им.

(3) Несъвместими със службата в Националната служба за охрана са:

1. регистрацията като едноличен търговец, съдружник в търговско дружество, управител, търговски пълномощник, прокурист,

търговски представител, търговски посредник, ликвидатор, синдик, член на управителни или контролни органи на търговско дружество или кооперация;

2. търговската дейност – освен притежаването на акции в акционерни дружества или участие в земеделска кооперация;

3. работата по трудово или друго служебно правоотношение, както и по граждански договор, освен за осъществяване на преподавателска, научноизследователска, спортносъстезателна или творческа дейност;

4. дейността по извършване на охранителни, транспортни или други услуги извън Националната служба за охрана;

5. заемането на публична длъжност или осъществяването на публична дейност.

Чл. 44. Несъвместимост със службата в Националната служба за охрана е налице и:

1. при нарушаване на забраните по чл. 42;

2. когато офицер или сержант е в непосредствена йерархическа връзка на ръководство и контрол с друг офицер или сержант, като съпруг, роднина по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до втора степен включително.

Чл. 45. Правоотношенията със служителите в Националната служба за охрана възникват въз основа на:

1. заповед на началника на службата за назначаване, с която се присвоява офицерско или сержантско звание – за офицерите и сержантите;

2. заповед на началника на службата за назначаване по Закона за държавния служител;

3. трудов договор, сключен с началника на службата – за лицата, работещи по трудово правоотношение.

Чл. 46. (1) Заповедта по чл. 45, т. 1 се издава в писмена форма и съдържа:

1. правното основание за назначаването;

2. трите имена и единния граждански номер на назначаваното лице;

3. наименованието на длъжността, на която лицето се назначава, и званието, което му се присвоява;

4. размера на основното възнаграждение и допълнителните възнаграждения с постоянен характер;

5. дата на издаване и подпис на лицето, издало заповедта.

(2) В заповедта могат да се определят мястото и характерът на работата, както и допълнителни условия, свързани със спецификата на длъжността.

(3) Назначеното лице се запознава срещу подпис със заповедта по ал. 1.

Чл. 47. (1) Когато офицер или сержант се назначава за първи път на служба в Националната служба за охрана, в едногодишен срок считано от датата на встъпване в длъжност началникът на службата може да прекрати служебното правоотношение без предизвестие.

(2) Срокът по ал. 1 не тече през времето, през което офицерът или сержантът е бил в законоустановен отпуск.

Чл. 48. (1) При назначаването офицерите и сержантите в Националната служба за охрана подават декларации за имуществото и доходите си, както и за липсата на обстоятелства по чл. 42, ал. 1-3 и по чл. 43, а лицата, работещи по трудово правоотношение – за имуществото и доходите си и за липса на обстоятелства по чл. 42, ал. 4, по образци, утвърдени от началника на Националната служба за охрана.

(2) Всяка година до 30 април служителите по ал. 1 подават декларация за имуществото и доходите си по образец, утвърден от началника на Националната служба за охрана, а при промяна на обстоятелство по чл. 39, ал. 3 и 4, чл. 42 и 43 подават декларация в 7-дневен срок от промяната.

(3) Държавните служители в Националната служба за охрана декларират имотното си състояние съгласно чл. 29 ал. 3 от Закона за държавния служител.

Чл. 49. (1) Встъпването в длъжност става в 10-дневен срок от датата на запознаване със заповедта за назначаване, което се удостоверява писмено. Служебното правоотношение възниква от деня на встъпването.

(2) Преди встъпването в длъжност офицерът или сержантът е длъжен да положи клетва със следното съдържание: „Заклевам се при изпълнение на службата в Националната служба за охрана да спазвам Конституцията и законите на Република България и да изпълнявам добросъвестно служебните си задължения съобразно интересите на държавата. Заклех се!”.

(3) Полагането на клетва се удостоверява с подписването на клетвен лист.

(4) Ако по уважителни причини назначеният служител не положи клетва или не встъпи в длъжност в срока по ал. 1, началникът на Националната служба за охрана определя със заповед нов срок за встъпване.

Чл. 50. (1) При отказ да положат клетва или да подпишат декларациите по чл. 48, ал. 1 в срока по чл. 49, ал. 4, назначените офицери и сержанти не встъпват в длъжност, а издадената заповед се отменя.

(2) Трудов договор не се сключва с кандидат, който откаже да подпише декларациите по чл. 48 ал. 1.

Чл. 51. (1) На офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се присвояват следните звания:

1. сержанти – младши сержант, сержант, старши сержант, старшина и главен старшина;

2. младши офицери – младши лейтенант, лейтенант, старши лейтенант и капитан;

3. старши офицери – майор, подполковник и полковник.

(2) Висшите офицерски звания в Националната служба за охрана са: бригаден генерал и генерал- лейтенант.

(3) Началникът на службата присвоява званията по ал. 1, т. 1-3, повишава и понижава в звание.

(4) При назначаване на офицери и сержанти в Националната служба за охрана, на които са били присвоени звания по този или по други закони, им се обявява не по-ниско от притежаваното звание.

(5) Пределните звания за длъжностите и срокът за прослужване във всяко звание се определят от началника на Националната служба за охрана.

Чл. 52. (1) За проявен героизъм или за постигнати високи резултати в служебната работа офицерите и сержантите могат да бъдат повишавани в звание предсрочно.

(2) Офицери, загинали при или по повод изпълнение на служебните си задължения, могат да бъдат повишавани в звание посмъртно с една степен, а на сержантите може да се присвоява първо офицерско звание.

Чл. 53. (1) За всеки служител в Националната служба за охрана се съставя и води служебно дело.

(2) В служебното дело се съхраняват документи относно: възникването и прекратяването на правоотношението, професионалното развитие, наградите, поощренията и отличията, които е получил, отпуските, наложените наказания, временното отстраняване от длъжност, длъжностната характеристика, както и декларациите по чл. 48.

(3) Служителят има право да се запознае с делото си след писмено разрешение от началника на Националната служба за охрана.

(4) Служебното дело се съхранява 10 години след прекратяването на правоотношението.

Глава осма
СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРАВООТНОШЕНИЕТО

Раздел I
Общи положения

Чл. 54. (1) Държавата създава необходимите условия за законосъобразното изпълнение на задълженията на служителите от Националната служба за охрана и защитава и обезщетява тях и семействата им за вреди, причинени при или по повод изпълнение на службата.

(2) При изпълнение на служебните си задължения офицерите и сержантите от Националната служба за охрана носят оръжие по ред, определен от началника на службата.

Чл. 55. (1) Изпълнението на служебните задължения в Националната служба за охрана се основава на принципите на законност, лоялност, отговорност, стабилитет, политическа необвързаност, йерархична подчиненост и единоначалие.

(2) При изпълнение на задълженията си служителите на Националната служба за охрана се подчиняват единствено на Конституцията, закона и разпорежданията на своите началници.

(3) Служителите са длъжни да опазват класифицираната информация, представляваща държавна или служебна тайна, станала им известна при или по повод изпълнение на служебните задължения.

(4) Служителите не могат да правят изявления от името на Националната служба за охрана освен с изричното съгласие на нейния началник.

Чл. 56. (1) Служителите от Националната служба за охрана са длъжни да изпълняват задълженията си точно, добросъвестно и безпристрастно в съответствие с Конституцията и законите.

(2) Професионалните задължения на служителите се определят в длъжностната им характеристика.

(3) При изпълнение на служебните си задължения, в обществения и личния си живот служителите са длъжни да имат поведение, съобразено с Етичния кодекс на служителите от Националната служба за охрана.

Чл. 57. (1) Служителите от Националната служба за охрана могат да се сдружават за осъществяване на дейности от взаимен интерес извън служебните си задължения. Тези дейности се извършват извън работното време и не могат да накърняват подготовката, дисциплината и да не нарушават установения ред и единоначалието в Националната служба за охрана.

(2) Сдруженията по ал. 1 не могат да имат за предмет дейностите по чл. 14.

(3) Сдруженията по ал. 1 могат да членуват в сродни международни организации.

(4) За създаването на сдруженията по ал. 1 се уведомява началникът на Националната служба за охрана.

Чл. 58. (1) При регистриране на офицер или сержант от Националната служба за охрана като независим кандидат за президент или вицепрезидент, за народен представител, за член на Европейския парламент, за кмет или общински съветник изпълнението на службата се прекъсва и отношението със служителя се урежда по реда на Изборния кодекс.

(2) Когато лице по ал. 1 е избрано за президент или вицепрезидент, за народен представител, за член на Европейския парламент, за министър или за кмет, след прекратяването на пълномощията му се възстановява на предишната длъжност, ако в 14-дневен срок от прекратяването заяви изрично желанието си пред началника на Националната служба за охрана.

Чл. 59. Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са длъжни по всяко време на денонощието да бъдат на разположение за изпълнение на служебните си задължения.

Раздел II
Работно време

Чл. 60. (1) Нормалната продължителност на работното време на служителите от Националната служба за охрана е 8 часа. Работната седмица е 5-дневна с нормална продължителност на седмичното работно време 40 часа.

(2) За някои категории служители, без работещите на смени, се установява ненормиран работен ден. Те са длъжни при необходимост да изпълняват служебните си задължения и след изтичане на редовното работно време.

(3) Времето за отбранително-мобилизационна подготовка на служителите и за участие в изпълнението на задачи, свързани с нея, не се включва в работното време.

(4) Времето за почивка на служителите, когато им е осигурена такава, не се включва в продължителността на работното време.

(5) Трудът, положен над установеното работно време по ал. 2, се компенсира с допълнително възнаграждение за специфични условия при изпълнение на службата в Националната служба за охрана.

(6) Началникът на Националната служба за охрана определя реда за разпределение и отчитане на работното време и за компенсиране на работата над установеното работно време.

Чл. 61. Служителите от Националната служба за охрана са длъжни да използват установеното работно време за изпълнение на възложените им задължения.

Раздел III
Професионална подготовка, обучение и квалификация

Чл. 62. (1) Професионалната подготовка, обучението и квалификацията на служителите от Националната служба за охрана се извършват в учебно-квалификационния център на Националната служба за охрана, в гражданските учебни заведения, в учебните заведения на Министерството на вътрешните работи и във военни академии и училища въз основа на сключени споразумения.

(2) Служителите на Националната служба за охрана могат да се обучават и в учебни заведения на други държави въз основа на сключено споразумение или договор в съответната област на обучение.

(3) Длъжностите, за които е необходим курс за първоначална подготовка за новопостъпилите служители, провеждан в учебно-

квалификационния център на Националната служба за охрана, програмата и продължителността на обучението се определят от началника на Националната служба за охрана.

(4) В учебно-квалификационният център на Националната служба за охрана могат да се обучават и служители от други органи и организации въз основа на сключени споразумения.

(5) При условията на ал. 4 могат да се обучават служители от държавни органи и организации на други държави.

Чл. 63. По време на службата си офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са длъжни да поддържат бойната и физическата си подготовка по ред, определен от началника на Националната служба за охрана.

Раздел IV

Материално, здравно и социално осигуряване на служителите

Чл. 64. Брутното възнаграждение на служителите от Националната служба за охрана се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения и е основа за определяне размера на обезщетенията по този закон.

Чл. 65. (1) Офицерите и сержантите в Националната служба за охрана получават основно месечно възнаграждение в съответствие с присвоеното им звание и степента в обхвата на званието.

(2) Размерите на възнаграждението за звание се определят от Министерския съвет по предложение на началника на Националната служба за охрана.

(3) Базата за определяне размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската длъжност се утвърждава ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като месечното възнаграждение се увеличава с коефициент спрямо базата, както следва:

1. за офицери – не по-малко от 2,2;

2. за сержанти – не по-малко от 1,75.

(4) Към основното месечно възнаграждение на офицерите и сержантите се изплащат следните допълнителни възнаграждения:

1. за продължителна служба - в размер 2 на сто върху основното месечно възнаграждение за всяка година стаж, но не повече от 40 на сто; при определяне на размера се взема предвид целият стаж, приравнен към първа категория труд;

2. за специфични условия на труд в Националната служба за охрана – в размер, определен от началника й;

3. изпълнение на възложени задължения извън установеното работно време - в размер, определен от началника на службата;

4. за работа при вредни за здравето условия – при условия и в размер, определени от Министерския съвет;

5. за постигнати високи резултати в служебната дейност;

6. за други случаи, определени в закон или в акт на Министерския съвет.

Чл. 66. За служителите по чл. 38, ал. 1, т. 2 и 3 се прилагат съответните разпоредби на чл. 67 от Закона за държавния служител и чл. 107а от Кодекса на труда.

Чл. 67. На служителите от Националната служба за охрана се изплащат ежемесечно порционни пари, които не подлежат на облагане с данък и не се включват в брутното възнаграждение. Размерът на порционните пари се определя от началника на Националната служба за охрана.

Чл. 68. (1) Началникът на Националната служба за охрана определя офицерите и сержантите, на които се осигуряват безплатно работно или униформено облекло, лични предпазни средства, друго вещево имущество и снаряжение.

(2) Началникът на Националната служба за охрана определя служителите, които извършват дейности, свързани с вредни за здравето последици и на които се осигуряват безплатна предпазна храна, противоотрови и други средства, неутрализиращи вредното въздействие на работната среда.

(3) На служителите, работещи на 24-часови смени, се осигуряват ободряващи напитки по време на работа.

(4) Началникът на Националната служба за охрана определя вида и модела на униформеното облекло, реда за предоставянето и носенето му, както и другите принадлежности, свързани с изпълнението на служебните задължения на офицерите и сержантите, върху които са поставени символи и отличителни знаци на Националната служба за охрана.

(5) Видът и нормите на доволствията по ал. 1-3, редът и категориите служители, на които те се предоставят, се определят от нейния началник.

(6) Стойността на доволствията по ал. 1-3 не се облага с данъци.

Чл. 69. На офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се изплаща сума за:

1. облекло – при условия, по ред и в размер, определени от началника от Националната служба за охрана, която не се облага с данък;

2. пътни разходи за отиване и връщане от платен годишен отпуск на територията на страната – за офицерите и сержантите и за членовете на семействата им.

Чл. 70. (1) Служителите, както и членовете на семействата на загиналите при изпълнение на служебните си задължения офицери и сержанти, изпаднали в тежко материално положение, могат да бъдат подпомагани с парични средства по решение на началника на Националната служба за охрана за всеки конкретен случай.

(2) При смърт на офицер или сержант разноските за погребението се поемат от Националната служба за охрана.

(3) Стойността на паричната помощ по ал. 1 не се облага с данък.

Чл. 71. (1) Задължителното здравно осигуряване на офицерите, сержантите и държавните служители от Националната служба за охрана е за сметка на държавния бюджет.

(2) Служителите на Националната служба за охрана ползват лечебните заведения към Министерския съвет и Министерството на отбраната по реда на Закона за здравното осигуряване.

(3) Служителите по ал. 2 ползват санаториалните и профилактичните заведения към Министерството на отбраната по ред, определен от министъра на отбраната.

Чл. 72. (1) При пенсиониране прослуженото време на офицерите и сержантите в Националната служба за охрана се зачита за осигурителен стаж от първа категория.

(2) Средствата за социално осигуряване на офицерите, сержантите и държавните служители от Националната служба за охрана са за сметка на държавния бюджет.

(3) Част от разходите за отдих и възстановяване на служителите и членовете на техните семейства се извършва за сметка на средствата за социално-битово и културно обслужване по бюджета на Националната служба за охрана по ред, определен от началника й.

(4) Пенсионираните служители от Националната служба за охрана могат да ползват възстановителните бази на службата по ред, определен от началника ѝ.

Чл. 73. (1) Служителите на Националната служба за охрана задължително се застраховат срещу смърт и неработоспособност вследствие на злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения, със средства от държавния бюджет.

(2) Задължителното застраховане не е пречка за сключване на други застрахователни договори от заинтересуваните лица.

Раздел V
Отпуски

Чл. 74. (1) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право на редовен платен годишен отпуск в размер 30 работни дни.

(2) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право на допълнителен платен годишен отпуск – по един ден за всяка прослужена година, включително за приравнения стаж, но не повече от 10 работни дни.

(3) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право на допълнителен платен годишен отпуск до 12 работни дни в случаите по чл. 60, ал. 3.

Чл. 75. (1) Платеният годишен отпуск се ползва през календарната година, за която се полага.

(2) Ползването на платен годишен отпуск от офицерите и сержантите се разрешава по тяхно писмено искане от началника на Националната служба за охрана или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) На офицерите и сержантите, които изповядват вероизповедание, различно от източноправославното, началникът на Националната служба за охрана е длъжен да осигури по техен избор ползване на част от редовния платен годишен отпуск или на неплатен отпуск за дните на съответните религиозни празници, но не повече от броя на дните за източноправославните религиозни празници.

Чл. 76. (1) Когато нуждите на службата налагат, платеният годишен отпуск се прекъсва от началника на Националната служба за охрана или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Когато на офицер или сержант бъде разрешен друг вид платен или неплатен отпуск, ползването на платения годишен отпуск се прекъсва по негово писмено искане.

Чл. 77. (1) Началникът на Националната служба за охрана или оправомощени от него длъжностни лица могат да отложат ползването на поискан платен годишен отпуск на офицер или сержант за следваща календарна година, когато нуждите на службата налагат това.

(2) По писмено искане на офицера или сержанта ползването на платения годишен отпуск може да се отложи в случаите, когато се ползва друг вид отпуск.

Чл. 78. (1) За времето на платения годишен отпуск офицерът или сержантът получава брутно месечно възнаграждение, определено по служебното правоотношение към момента на започване ползването на отпуска.

(2) При вътрешно съвместителство и при заместване възнаграждението за отпуск се определя въз основа на брутното месечно възнаграждение по основното служебно правоотношение.

(3) В брутното възнаграждение по ал. 1 не се включват допълнителните възнаграждения, които нямат постоянен характер.

Чл. 79. (1) Забранява се компенсирането на платения годишен отпуск с парично обезщетение освен при прекратяване на служебното правоотношение.

(2) При прекратяване на служебното правоотношение размерът на паричното обезщетение за компенсиране на неизползваните дни платен годишен отпуск се определя съобразно размера на брутното месечно възнаграждение, определено към датата на прекратяване на служебното правоотношение.

(3) Обезщетението по ал. 2 се дължи за неизползваните дни платен годишен отпуск през годината на прекратяването и предходната година.

Чл. 80. (1) Началникът на Националната служба за охрана е длъжен да освободи офицер или сержант от изпълнение на служебните му задължения:

1. при сключване на граждански брак – 7 календарни дни;

2. при раждане или осиновяване на дете в семейството – 7 календарни дни;

3. при кръводаряване – за деня на прегледа и кръводаряването, както и един ден след него;

4. при тежко заболяване или смърт на родител, дете, съпруг, брат, сестра или родител на другия съпруг, както и на други роднини по права линия без ограничение, както и когато семейството му е пострадало от бедствие, авария или друго извънредно обстоятелство – 7 календарни дни;

5. когато е призован в съд или от други органи като страна, свидетел или вещо лице;

6. за участие в заседание като съдебен заседател.

(2) По време на отпуските по ал. 1, т. 1-4 на служителя се изплаща възнаграждение в размера по чл. 78, ал. 1, а по ал. 1, т. 5 и 6 – когато това е предвидено в специалните закони.

Чл. 81. (1) По писмено искане на офицера или сержанта началникът на Националната служба за охрана може да разреши ползването на неплатен отпуск, независимо от това дали е ползвал или не платения си годишен отпуск.

(2) Неплатеният отпуск до 30 работни дни в една календарна година се признава за служебен стаж.

(3) За участие в конкурс за заемане на длъжност извън Националната служба за охрана не се изисква съгласие на нейния началник, като офицерът или сержантът има право на неплатен отпуск за дните на участие в конкурса и до два дни за пътуване, когато конкурсът се провежда в друго населено място. Отпускът се зачита за служебен стаж.

Чл. 82. Когато офицерът или сержантът е изпратен от службата на курсове за повишаване на квалификацията и за преквалификация, той се командирова по ред, определен от началника на службата.

Чл. 83. Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право на отпуск за временна неработоспособност, поради бременност, раждане и осиновяване, за отглеждане на малко дете, за кърмене и хранене на малко дете, за две и повече живи деца, за приемен изпит в учебно заведение и за обучение при условията, по реда и в размерите, предвидени в Кодекса на труда.

Чл. 84. Командироването в чужбина, ползването, прекъсването и отлагането на отпуск от началника на Националната служба за охрана се разрешава от Президента на Републиката или от оправомощено от него длъжностно лице, а на заместник-началниците от началника на службата.

Раздел VI

Отличия и награди

Чл. 85. Началникът на Националната служба за охрана може да награждава служителите за постигнати високи резултати и за конкретен съществен принос при изпълнение на служебните задължения.

Чл. 86. (1) Отличията и наградите в Националната служба за охрана са:

1. грамота;

2. парична награда;

3. предметна награда;

4. хладно оръжие;

5. огнестрелно оръжие;

6. почетен знак.

(2) Наградата по ал. 1, т. 5 се регистрира по установения ред и не се облага с данък.

(3) Стойността на паричната или предметната награда не може да надвишава размера на основното месечно възнаграждение на награждавания служител и не се облага с данък.

(4) Началникът на Националната служба за охрана може едновременно да награди с отличие и с предметна награда.

(5) С отличията и наградите по ал. 1, т. 1, 3 - 6 могат да бъдат награждавани и лица, които не са служители на Националната служба за охрана, за съществен принос и заслуги към дейността на службата.

Глава девета

ДИСЦИПЛИНАРНА И ИМУЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ НА ОФИЦЕРИТЕ И СЕРЖАНТИТЕ

Раздел I

Дисциплинарна отговорност

Чл. 87. Нарушение на служебната дисциплина е виновното неизпълнение от офицерите и сержантите от Националната служба за охрана на разпоредбите на този закон и въз основа на издадените от него подзаконови нормативни актове, вътрешни правила, на заповедите и разпорежданията на ръководството на Националната служба за охрана.

Чл. 88. (1) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана, нарушили служебната дисциплина, се наказват по реда на този закон с предвидените в него дисциплинарни наказания независимо от имуществената, административнонаказателната или наказателната отговорност, ако такава се предвижда по друг закон.

(2) За едно и също нарушение на служебната дисциплина може да се наложи само едно дисциплинарно наказание.

Чл. 89. (1) Дисциплинарните наказания се налагат до два месеца от откриването на дисциплинарното нарушение и не по-късно от една година от извършването му.

(2) Сроковете по ал. 1 не текат, когато офицерът или сержантът е в законоустановен отпуск, наложена му е мярка за неотклонение „задържане под стража" или „домашен арест".

(3) Дисциплинарното нарушение се счита за открито, когато наказващият орган разполага с достатъчно данни относно извършеното нарушение и самоличността на нарушителя.

Чл. 90. Дисциплинарни нарушения са:

1. небрежност в служебната дейност, забавено или лошо изпълнение на заповед;

2. неправомерно поведение спрямо граждани и длъжностни лица;

3. неспазване на реда в службата, преждевременно напускане на работа или неуплътняване на работното време;

4. системни или съществени пропуски в служебната дейност или нарушения на служебната дисциплина, довели до затрудняване дейността на други служби, държавни органи или организации или до накърняване на правата и свободите на гражданите;

5. неспазване или нарушаване на правилата за съхраняване, опазване и използване на оръжие, взривни вещества, боеприпаси и пиротехнически изделия, имущество, картотеки и документи;

6. неупражняване на контрол над подчинени;

7. нарушаване на Етичния кодекс на служителите от Националната служба за охрана;

8. укриване или омаловажаване на произшествия или дисциплинарни нарушения, извършени от служители на Националната служба за охрана;

9. превишаване на служебните правомощия;

10. неизпълнение на служебни задължения или на заповеди на ръководни служители;

11. явяване на работа в състояние, което не позволява да се изпълняват възложените задачи, причинено от употреба на алкохол или на наркотично вещество;

12. неподаване в срок на декларация по чл. 48, ал. 1;

13. нарушаване на правилата за опазване на класифицираната информация, съставляваща държавна или служебна тайна;

14. превишаване на власт или използване на служебното положение за лична изгода или за изгода на трети лица;

15. злоупотреба с власт или доверие;

16. умишлени нарушения на служебните задължения, които са причинили вреда на Националната служба за охрана, на държавата, на обществени организации или на отделни граждани;

17. нарушаване на забраните по чл. 42;

18. неявяване на работа;

19. демонстративно неподчинение или подбуждане към такова, отправяне на заплаха или насилствени действия спрямо началник или подчинен;

20. поведение, несъвместимо с правилата на обществения морал, и извършване на действия, уронващи престижа на службата.

Чл. 91. На офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се налагат следните дисциплинарни наказания:

1. мъмрене;

2. строго мъмрене;

3. предупреждение за понижаване в звание за срок от шест месеца до една година;

4. понижаване в звание с една степен за срок от шест месеца до една година;

5. предупреждение за уволнение за срок от шест месеца до една година;

6. уволнение.

Чл. 92. При определяне на вида и размера на дисциплинарните наказания се вземат предвид тежестта на нарушението и настъпилите от него последици, обстоятелствата, при които е извършено, вината, характеристиката и цялостното поведение на офицера или сержанта по време на службата.

Чл. 93. (1) Наказанието за извършено дисциплинарно нарушение се налага с мотивирана заповед на началника на Националната служба за охрана или на оправомощено от него длъжностно лице, с която офицерът или сержантът се запознава срещу подпис, като се отбелязва датата на връчване. При невъзможност заповедта да бъде връчена на служителя тя се изпраща на постоянния му адрес с препоръчано писмо с обратна разписка.

(2) По време на отпуск за временна нетрудоспособност, офицерите и сержантите от Националната служба за охрана не могат да бъдат освобождавани освен по взаимно съгласие на страните, при навършване на пределна възраст или при налагане на дисциплинарно наказание уволнение.

(3) Заповедите за налагане на дисциплинарни наказания по чл. 91, ал. 1, т. 1-5 могат да се обжалват пред началника на Националната служба за охрана, а в случаите, когато са издадени от него или се налага дисциплинарно наказание „уволнение“, могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 94. (1) Преди налагане на дисциплинарното наказание се изслушва офицерът или сержантът или се приемат писмените му обяснения, освен когато по зависещи от служителя причини той не може да бъде изслушан или да даде писмени обяснения.

(2) Дисциплинарните нарушения се установяват от служители, определени със заповед на началника на Националната служба за охрана.

(3) За доказване на дисциплинарното нарушение могат да се използват всички допустими от закона начини и средства.

(4) Изслушването на проверявания служител се отразява в протокол, който се подписва от него и от проверяващия. Отказът на проверявания служител да подпише протокола се удостоверява с подписите, трите имена и длъжностите на двама други служители на Националната служба за охрана.

(5) Когато проверяваният служител е дал писмени обяснения, изслушването му не е задължително.

(6) След приключване на проверката проверяващият докладва писмено на началника, който следва да наложи наказанието, като прилага всички събрани материали.

(7) Началникът, който следва да наложи наказанието, може да изиска допълнително писмени обяснения или да изслуша нарушителя на служебната дисциплина.

Чл. 95. Дисциплинарното наказание „уволнение" се налага и за извършени дисциплинарни нарушения в срока на наложеното наказание по чл. 91 т. 4 и 5.

Чл. 96. (1) Дисциплинарните наказания, с изключение на уволнението, се заличават след изтичането на срока, за който са наложени.

(2) Заличаването се извършва служебно чрез съответно отбелязване в служебното дело на наказания.

(3) Дисциплинарните наказания, с изключение на уволнението, могат да бъдат заличени и преди изтичането на срока по ал. 1, ако офицерът или сержантът в срок шест месеца от налагането на дисциплинарното наказание не е извършил други нарушения на служебните си задължения.

(4) Предсрочното заличаване по ал. 3 се извършва въз основа на мотивирана писмена заповед на началника на Националната служба за охрана, която се връчва на служителя и се прилага към служебното досие.

Раздел II
Имуществена отговорност

Чл. 97. (1) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана отговарят имуществено за вредите, които са причинили на държавата по непредпазливост при или по повод изпълнение на служебните си задължения.

(2) За вреди, причинени на граждани при условията на ал. 1, служителите не носят имуществена отговорност към увредения. В тези случаи държавата е длъжна да обезщети увредения за всички имуществени и неимуществени вреди съобразно общите правила на гражданското право.

(3) Когато вредите са причинени умишлено на държавата или на граждани или са в резултат на престъпление, или когато не са причинени при или по повод изпълнение на служебни задължения, отговорността на офицерите и сержантите се определя от действащото законодателство.

(4) Имуществената отговорност на офицерите и сержантите се прилага независимо от дисциплинарната, административнонаказателната или наказателната отговорност за същото деяние, ако такава се предвижда.

Чл. 98. (1) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана не отговарят имуществено за вредите, които са възникнали в резултат на рискова дейност, свързана с изпълнението на служебните им задължения.

(2) Държавата и офицерите и сержантите от Националната служба за охрана не отговарят за вреди на трети лица, когато са причинени в условията на извънредни обстоятелства при осъществяване на действия, свързани със защита на националната сигурност на страната.

Чл. 99. (1) За изплатените обезщетения за вреди, причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на офицери и сержанти, Националната служба за охрана има право на иск срещу служителя, извършил незаконния акт, действие или бездействие.

(2) Когато служителят е изпълнявал стриктно и точно служебните си задължения, държавата отговаря за всички имуществени и неимуществени вреди, причинени от него на граждани, без да има право да търси от причинителя на вредата възстановяване на платеното от нея.

Чл. 100. (1) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана отговарят само за причинените вреди, но не и за пропуснатите ползи.

(2) Размерът на вредите се определя към деня на настъпването им, а ако това не може да се установи - към деня на откриването им.

Чл. 101. За вреди, причинени при условията на чл. 97, ал. 1, служителят отговаря в размера на вредата, но не повече от размера на едно месечно брутно възнаграждение за месеца, предхождащ причиняването на вредата, а ако това не може да се установи - за месеца, предхождащ откриването на вредата.

Чл. 102. (1) Служители от Националната служба за охрана, чието служебно задължение е да събират, съхраняват, разходват или отчитат парични или материални ценности, отговарят:

1. до размера на вредата, но не повече от три брутни месечни възнаграждения;

2. за липса - в пълен размер заедно със законната лихва от деня на причиняване на вредата, а когато това не може да се установи - от деня на откриване на липсата.

(2) Лицата, които са получили облага без основание от причинителя на вредата или са се възползвали от увреждането по ал. 1, т. 1, дължат солидарно с причинителя на вредата връщане на полученото до

размера на обогатяването. Лицата дължат връщане и на полученото по дарение от причинителя на вредата, когато дарението е със средства, извлечени от нея.

Чл. 103. Когато вредата е причинена от няколко служители, те отговарят:

1. в случаите на ограничена имуществена отговорност – съобразно участието на всеки от тях в причиняването на вредата, а когато то не може да бъде установено – пропорционално на основното им месечно възнаграждение, като сборът на дължимите от тях обезщетения не може да надвишава размера на вредата;

2. в случаите на пълна имуществена отговорност - солидарно.

Чл. 104. (1) В случаите на ограничена имуществена отговорност началникът на Националната служба за охрана издава заповед, с която определя вредата, основанието и размера на отговорността на служителя.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава в едномесечен срок от откриването на вредите, но не по-късно от една година от причиняването на вредите.

(3) В едноседмичен срок от връчването на заповедта служителят може да оспори писмено основанието или размера на отговорността.

(4) Ако в срока по ал. 3 задълженото лице не оспори основанието или размера на отговорността, сумата, определена със заповедта, се удържа от възнаграждението му в размерите, посочени в Гражданския процесуален кодекс.

(5) При прекратяване на правоотношението неиздължената сума по ограничената имуществена отговорност се удържа изцяло от обезщетението и другите вземания, които задълженото лице има право да получи, а ако дължимата сума не може да се събере по този начин, вземането се събира по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(6) Лихви върху дължимите суми по заповед за реализиране на ограничена имуществена отговорност не се дължат.

(7) Събраните по заповеди за ограничена имуществена отговорност суми се внасят в приход на бюджета на Националната служба за охрана.

Чл. 105. Пълната имуществена отговорност се осъществява по съдебен ред, като служителят може да внесе доброволно сумата преди образуване на съдебното производство.

Чл. 106. За неуредените в тази глава въпроси по имуществената отговорност на служителите се прилагат разпоредбите на гражданския закон.

Глава десета
ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРАВООТНОШЕНИЕТО НА ОФИЦЕРИТЕ И СЕРЖАНТИТЕ

Раздел I
Преназначаване

Чл. 107. (1) При възникнала служебна необходимост или когато спецификата на изпълняваната дейност, или интересите на службата налагат, правоотношението на служител от Националната служба за охрана може да бъде изменяно със заповед на началника й и влиза в сила от датата на нейното издаване.

(2) Правоотношението на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана може да се изменя и когато не са изпълнили задълженията си по чл. 63 или при наложено дисциплинарно наказание за извършено нарушение.

(3) Изменението на правоотношението по ал. 1 и 2 може да се извърши, ако служителят отговаря на условията за заемане на съответната длъжност.

Чл. 108. (1) При отсъствие на служител от Националната служба за охрана изпълнението на служебните му задължения се осъществява от непосредствения ръководител или от друг служител с подходяща компетентност.

(2) Заповед за заместване се издава от началника на Националната служба за охрана въз основа на искане от непосредствения ръководител на отсъстващия служител.

(3) Процедурата по ал. 1 и 2 не се прилага по отношение на лицата, които по длъжност са заместници на титуляря.

(4) Когато отсъствието е над 30 работни дни, със заповедта по ал. 2 се определя срок, не по-дълъг от 6 месеца, и допълнително възнаграждение в размер 50 на сто от основното месечно възнаграждение на заместващия служител.

Чл. 109. (1) При наличие на незаета длъжност началникът на Националната служба за охрана може да определи служител, който да

изпълнява работа по вътрешно съвместителство за срок до назначаването на титуляр.

(2) Срокът по ал. 1 не може да бъде по-дълъг от 6 месеца.

(3) В случая по ал. 1 служителят получава заедно със възнаграждението си и 50 на сто от минималния размер на основното месечно възнаграждение за незаетата длъжност.

Чл. 110. (1) При трудоустрояване служител от Националната служба за охрана се премества на друга подходяща длъжност в 10-дневен срок от издаването на предписанието от съответните здравни органи.

(2) Предписанието за трудоустрояване, издадено по предвидените от закона ред и форма, е задължително за служителя и за началника на Националната служба за охрана.

(3) До изпълнение на предписанието служителят се освобождава от служебните си задължения и му се изплаща обезщетение в размер на брутното възнаграждение за заеманата от него длъжност пропорционално за времето до изпълнение на предписанието.

(4) Служител, който без уважителни причини откаже да приеме длъжността, на която се трудоустроява, няма право на обезщетението по ал. 3.

Чл. 111. (1) Лица, работещи по трудови правоотношения в Националната служба за охрана, могат да бъдат преназначени по тяхно писмено искане на длъжност, предвидена за заемане от офицери или сержанти, само ако отговарят на условията за заемане на съответната длъжност.

(2) Преназначаването по ал. 1 се извършва със заповед по чл. 46, която съдържа и разпоредби за прекратяване на трудовото правоотношение.

Раздел II

Кариерно развитие на офицерите и сержантите. Атестиране

Чл. 112. (1) Службата в Националната служба за охрана гарантира на офицерите и сержантите кариерно развитие съгласно показаните резултати от служебната дейност и професионалната им квалификация при зачитане интересите на службата и на служителите.

(2) Кариерното развитие се осъществява чрез преминаване в по-високо звание или длъжност.

(3) Принципите за кариерно развитие са:

1. последователност при повишаването в звание;

2. създаване на условия и задължаване на офицерите и сержантите да повишават професионалната си квалификация за изпълнение на съответната длъжност;

3. периодично атестиране.

Чл. 113. (1) Повишаването в звание се извършва, когато е изтекъл минималният срок за престояване в звание, въз основа на атестиране чрез оценка на изпълнението на длъжността от офицера или сержанта, освен когато е достигнал пределното звание за длъжността, която заема.

(2) Атестирането се извършва ежегодно по система от предварително установени критерии, чрез които се оценяват постигането на определените цели, степента на изпълнение на задълженията и професионалните компетентности на офицера или сержанта.

(3) Оценката на изпълнението на длъжността от офицера или сержанта следва да бъде мотивирана, като се основава на обективно установени факти и обстоятелства.

(4) Офицерът или сержантът задължително се запознава с направената му оценка, по която може да изрази писмено становище.

(5) Системата от критерии, условията и редът за атестиране се определят от началника на Национална служба за охрана.

Чл. 114. Офицер или сержант може да заеме по-висока длъжност, ако отговаря на изискванията за назначаване на тази длъжност.

Раздел III

Командироване на офицерите и сержантите

Чл. 115. (1) При служебна необходимост началникът на Националната служба за охрана или оправомощени от него служители могат да командироват офицер или сержант временно да изпълнява службата си в друго населено място.

(2) За времето на командироване в страната началникът на Националната служба за охрана освен брутното си възнаграждение получава и пътни, дневни и квартирни пари – в размер на действително

изразходваните средства, които се отчитат с разходооправдателни документи.

Чл. 116. (1) За времето на командироване служителите на Националната служба за охрана имат право да получат освен брутното си възнаграждение още и пътни, дневни и квартирни пари в размери, определени с акт на Министерския съвет.

(2) Началникът на Националната служба за охрана определя категориите служители, които при командироване имат право на пътни, дневни и квартирни пари в размер на действително изразходваните средства, удостоверени с разходооправдателни документи.

(3) При осъществяване на охраната на лица по чл. 22, ал. 5 или на обектите по чл. 25, ал. 4 служителите на Националната служба за охрана се командироват дългосрочно по реда на Закона за дипломатическата служба от министъра на външните работи по предложение на началника на Националната служба за охрана при условия и по ред, определени със съвместна инструкция на ръководителите на двете ведомства.

(4) За времето на командироване правилата на чл. 60 не се прилагат освен за работещите на 24-часови смени.

Раздел IV
Временно отстраняване от служба

Чл. 117. (1) Служител от Националната служба за охрана може да бъде временно отстранен от работа от нейния началник, когато:

1. срещу него е образувано наказателно производство от общ характер, като в този случай искането за отстраняване може да бъде направено от прокурора или от съда;

2. е в процедура по установяване на дисциплинарно нарушение;

3. се явява в състояние, което не му позволява да изпълнява служебните си задължения; в този случай отстраняването може да се извърши от непосредствения ръководител и продължава, докато служителят възстанови годността си за изпълнение на служебните си задължения.

(2) Във всички случаи, когато е образувано наказателно производство срещу служител за престъпления, извършени от него в качеството му на длъжностно лице по смисъла от Наказателния кодекс, началникът на Националната служба за охрана го отстранява временно от работа.

(3) Служителят не получава възнаграждение за времето, през което е бил отстранен.

Глава единадесета
ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРАВООТНОШЕНИЕТО НА ОФИЦЕРИТЕ И СЕРЖАНТИТЕ. ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Чл. 118. (1) Служебното правоотношение на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се прекратява:

1. по взаимно съгласие, като страната, към която е отправено предложението в писмена форма, е длъжна да вземе отношение по него и да уведоми другата страна в 30-дневен срок, а ако тя не направи това, се счита, че предложението не е прието;

2. по желание на служителя;

3. при навършване на пределна възраст за служба за:

а) офицер с висше офицерско звание – 59 години;

б) офицер със звание „полковник" и по-ниско – 55 години;

в) сержанти – 53 години;

4. при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или при 27 години стаж, от които две трети да са действително изслужени като офицер или сержант от Националната служба за охрана или на длъжности по чл. 69, ал. 1-3 от Кодекса за социалното осигуряване;

5. при невъзможност служител да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайна неработоспособност, или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертна лекарска комисия, когато не може да се приложи чл. 110;

6. установена психологическа непригодност за работа в Националната служба за охрана;

7. при неявяване или отказ на служителя да заеме длъжността, на която се възстановява, в 14-дневен срок от влизането в сила на съдебното решение за отменяне на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение, освен когато този срок не бъде спазен по уважителни причини;

8. при съкращаване на щата;

9. когато офицерът или сержантът не получи изискуемото за заеманата длъжност разрешение за достъп до класифицирана информация или когато разрешението му бъде отнето;

10. в случаите на несъвместимост по чл. 43, ал. 3;

11. когато се установи лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност като административно наказание или

като наказание по Наказателния кодекс, водещо до невъзможност за изпълнение на заеманата длъжност;

12. при осъждане за умишлено престъпление от общ характер;

13. при налагане на дисциплинарно наказание „уволнение";

14. със смъртта на служителя;

15. едностранно от началника на службата, в едногодишен срок от изменение на правоотношението със заповедта по чл. 107.

(2) Обстоятелствата по ал. 1, т. 5 се установяват от Централната военномедицинска комисия. Прекратяването в тези случаи не се допуска, ако има друга подходяща за здравното състояние на служителя длъжност и той е съгласен да я заеме.

Чл. 119. (1) При прекратяване на служебното правоотношение по чл. 118, ал. 1, т. 4-6, 8 и 15 началникът на Националната служба за охрана отправя писмено предизвестие за срок 30 дни. При прекратяване на служебното правоотношение, без да е отправено предизвестие, или когато не е спазен срокът на предизвестието, на служителите се изплаща обезщетение за срока на неспазеното предизвестие.

(2) При прекратяване на служебното правоотношение по писмено искане на служителя по чл. 118, ал. 1, т. 2 и 4 заповедта се издава в срока по ал. 1.

(3) При прекратяване на служебното правоотношение по чл. 118, ал. 1, т. 3, 7, 9, 10-13 предизвестие не се отправя.

(4) Началникът на Националната служба за охрана не може да прекрати служебното правоотношение с бременна жена или с единствен родител на дете, което не е навършило три години, в случаите по чл. 118, ал. 1, т. 8.

Чл. 120. (1) Служебното правоотношение с офицер или сержант се прекратява със заповед на началника на Националната служба за охрана.

(2) Заповедта по ал. 1 се връчва срещу подпис на служителя, като се отбелязва датата на връчване. При невъзможност заповедта да бъде връчена на служителя тя се изпраща на постоянния му адрес с препоръчано писмо с обратна разписка.

(3) Служебното правоотношение се прекратява:

1. по чл. 118, ал. 1, т. 1 и 13 – от датата на връчване на заповедта, а при невъзможност заповедта да бъде връчена на служителя – от датата на изпращане на постоянния му адрес с препоръчано писмо с обратна разписка;

2. по чл. 118, ал. 1, т. 4-6, 8 и 15 – с изтичането на срока на предизвестието, а при неспазване срока на предизвестието – с изтичането на съответната част от срока на предизвестието;

3. по чл. 118, ал. 1, т. 2, 10-12 – от датата на издаването на заповедта;

4. по чл. 118, ал. 1, т. 3 и 14 – от датата на събитието;

5. по чл. 118, ал. 1, т. 7 – от изтичането на установения срок.

(4) Когато временно отстранен от служба офицер или сержант бъде осъден с влязла в сила присъда или му бъде наложено дисциплинарно наказание „уволнение", служебното му правоотношение се прекратява от деня на отстраняването му от работа.

Чл. 121. (1) Заповедта за прекратяване на служебното правоотношение може да се обжалва по реда и в срока, определени в Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Обжалването на заповедта не спира нейното изпълнение, освен когато съдът не постанови друго.

Чл. 122. При отмяна на заповед за прекратяване на служебното правоотношение офицерът или сержантът се възстановява на предишната или на друга съответстваща на званието и професионалната му квалификация длъжност и може да я заеме, ако в 14-дневен срок от влизането в сила на съдебното решение се яви в Националната служба за охрана.

Чл. 123. (1) При прекратяване на служебното правоотношение на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана се изплаща еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат, но не повече от 20.

(2) При следващо прекратяване на служебното правоотношение от дължимото обезщетение по ал. 1 се приспада обезщетението, получено при предишното прекратяване.

(3) Когато офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са прослужили 10 и повече години и служебното им правоотношение е прекратено на основание чл. 118, ал. 1, т. 5, и са освободени по здравословни причини по повод заболяване или увреждане, получено при или по повод изпълнение на служебно задължение, размерът на еднократното парично обезщетение не може да бъде по-малък от 15 брутни месечни възнаграждения.

(4) При прекратяване на служебното правоотношение при условията на ал. 3, когато прослуженото време е по-малко от 10 години,

еднократното парично обезщетение е в размер 10 брутни месечни възнаграждения.

(5) При прекратяване на служебното правоотношение след прослужени 10 и повече години в Националната служба за охрана офицерите и сержантите имат право на еднократно допълнително вещево имущество или левовата му равностойност.

(6) Разпоредбите на ал. 1-5 не се прилагат при прекратяване на служебното правоотношение поради налагане на дисциплинарно наказание "уволнение".

(7) При смърт на офицер или сержант сумите по ал. 1-6 се изплащат на неговите наследници.

Чл. 124. (1) При определяне размера на обезщетението по чл. 123 се вземат предвид прослужените години като офицер или сержант в Националната служба за охрана, на военна служба или на длъжностите по чл. 69 от Кодекса за социално осигуряване без приравнения стаж.

(2) Еднократните парични обезщетения по чл. 123 се изплащат на базата на брутното месечно възнаграждение, определено към момента на прекратяването на служебното правоотношение.

Чл. 125. (1) При незаконно прекратяване на служебното правоотношение офицерите и сержантите от Националната служба за охрана имат право на обезщетение в размер на брутното им месечно възнаграждение, получено преди прекратяването, за времето, през което са останали без работа, но за не повече от 6 месеца. Когато през това време са работили на по-нископлатена работа, те имат право на разликата във възнагражденията.

(2) Офицер или сержант, който е бил незаконно отстранен от работа, има право на обезщетение при условията и по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Чл. 126. (1) На офицер или сержант, претърпял телесна повреда при или по повод изпълнение на служебните си задължения по време на дежурство, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 5 брутни месечни възнаграждения при тежка телесна повреда и 3 брутни месечни възнаграждения при средна телесна повреда, определени към деня на увреждането.

(2) На съпругата (съпруга), децата и родителите на офицер или сержант, загинал при или по повод изпълнение на служебните си задължения, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 12 брутни месечни възнаграждения.

(3) Характерът на причинената телесна повреда по ал. 1 се определя от Централната военномедицинска комисия, а обстоятелствата по настъпване на смъртта по ал. 2 се удостоверяват от преките началници на загиналия.

Чл. 127. В брутното месечно възнаграждение, което е база за изплащане на обезщетенията по тази глава, се включват само допълнителните възнаграждения с постоянен характер.

Глава дванадесета
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 128. (1) Който не изпълни разпореждане на служител на Националната служба за охрана, дадено в изпълнение на функциите му, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

(2) Когато деянието по ал. 1 е извършено повторно, глобата е в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 129. (1) Който противозаконно пречи на служител от Националната служба за охрана да изпълнява функциите си, се наказва с глоба от 300 до 1000 лв., ако извършеното не съставлява престъпление.

(2) Когато деянието по ал. 1 е извършено повторно, глобата е в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 130. (1) Ръководителите на държавните органи, организациите, ведомствата, местната администрация, юридическите лица и гражданите, които виновно не изпълняват задълженията, предвидени по този закон, се наказват с глоба от 200 до 2000 лв.

(2) Когато деянието по ал. 1 е извършено повторно, глобата е в размер от 500 до 3500 лв.

Чл. 131. (1) Служител на Националната служба за охрана, който не подаде в указания срок декларация по чл. 48, ал. 1 или декларира невярна информация се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

(2) Когато деянието по ал. 1 е извършено повторно, глобата е в размер от 300 до 1000 лв.

Чл. 132. (1) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 128-131 се съставят от оправомощени от началника на Националната служба

за охрана служители, а наказателните постановления се издават от началника на Националната служба за охрана.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Публични органи и организации“ са субектите, които под каквато и да е форма представляват публичната власт, осъществяването на която им е възложено със закон и служи за удовлетворяване на публичен интерес.

2. „Степен на застрашеност“ е вероятността за някаква форма на посегателство върху живота, здравето, телесната неприкосновеност или достойнството на охраняваното лице, въз основа на която оправомощен по този закон орган взема решение за предоставяне на охрана.

3. „Специални техники и похвати“ са уменията, придобити и усъвършенствани по време на специализираната подготовка и обучението в Националната служба за охрана, използвани за предотвратяване и пресичане на посегателства срещу охраняваните по този закон лица и обекти.

4. „Специално оборудване“ и „специално строителство“ са оборудването и строителството по смисъла на § 1, т. 26а от Допълнителните разпоредби на Закона за обществените поръчки.

5. „Основните структурни звена“ са отделите и самостоятелните звена на пряко подчинение на началника на Националната служба за охрана.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Съществуващите правоотношения на офицерите и сержантите в Националната служба за охрана не се прекратяват, а се преобразуват съответно в служебни правоотношения по този закон, в служебни правоотношения по Закона за държавния служител и в трудови правоотношения по Кодекса на труда. Сключените договори за военна служба се прекратяват в срок до тридесет дни от датата на влизане в сила на този закон.

(2) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана запазват присвоените им до влизането в сила на този закон звания и

степени, а на офицерските кандидати се присвоява звание „главен старшина".

(3) Заварените към датата на влизане в сила на този закон офицери и сержанти запазват получавания размер на основно месечно и допълнително възнаграждение за продължителна служба, за специфични условия на труд и за работа при вредни за здравето условия.

(4) Съществуващите правоотношения на лицата, работещи по трудово правоотношение, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, ако лицата отговарят на изискванията на чл. 7 и подадат заявление по чл. 8 от Закона за държавния служител в 14-дневен срок от влизането в сила на закона или в трудови правоотношения по Кодекса на труда.

(5) С акта за назначаването на държавния служител:

1. се присъжда определения в класификатора на длъжностите в Националната служба за охрана минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят притежава по-висок ранг;

2. се определя индивидуална основна месечна заплата, която не може да бъде по-ниска от получаваната до момента на преназначаване брутна заплата, като в нея се включва основното месечно възнаграждение и допълнителните възнаграждения с постоянен характер.

(6) Образуваните преписки за търсене на дисциплинарна или имуществена отговорност срещу служителите от Националната служба за охрана се приключват по досегашния ред.

(7) Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана, които не са ползвали отпуските си до влизането в сила на този закон, могат да ги ползват до една година от датата на влизането му в сила.

(8) Допълнително необходимите средства за осигурителни вноски на лицата по ал. 4 се осигуряват в рамките за заплати, възнаграждения и осигурително вноски по бюджета на Националната служба за охрана.

(9) Неизползваните отпуски на служителите по чл. 38, ал. 1, т. 3 се запазват и не се компенсират с парично обезщетение.

§ 3. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. - бр. 26 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от

2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г. и бр. 38 и 60 от 2012 г.), в чл. 40, ал. 2 след думите „Министерството на вътрешните работи“ се поставя точка и запетая и се добавя „пострадалите при изпълнение на служебните си задължения офицери и сержанти по Закона за Националната служба за охрана“.

§ 4. В Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия (обн., ДВ, бр. 73 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2010 г., бр. 26 и 43 от 2011 г. и бр. 44 от 2012 г.), в чл. 78, ал. 1 абревиатурата „НСО“ се заменя с „офицерите и сержантите от НСО“.

§ 5. В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 52, 64 и 113 от 2007 г., бр. 28, 43 и 106 от 2008 г., бр. 25, 32, 35, 41, 82, 95 и 99 от 2009 г., бр. 16, 49, 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г. и бр. 40 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 24, ал. 2:

а) в т. 1, буква „г“ след думите „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ се поставя запетая и се добавя „чл. 68 от Закона за Националната служба за охрана“;

б) в т. 1, буква „д“ след думите „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ се поставя запетая и се добавя „Закона за Националната служба за охрана“;

в) в т. 4 след думите „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ се поставя запетая и се добавя „Закона за Националната служба за охрана“;

г) в т. 8 след думите „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ се добавя „по чл. 68, ал. 2, и 3, чл. 123 и чл. 126 от Закона за Националната служба за охрана“ и се поставя запетая;

д) в т. 16 след думите „Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България“ се добавя „паричната помощ по чл. 70, ал. 1 от Закона за Националната служба за охрана“ и се поставя запетая.

2. В Допълнителните разпоредби, в § 1, т. 26, буква „б“ накрая се поставя запетая и се добавя „както и служебните правоотношения между началника на Националната служба за охрана, от една страна, и офицерите и сержантите – от друга“.

§ 6. В Закона за държавната финансова инспекция (обн., ДВ, бр. 33 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 59 от 2006 г., бр. 59, 64 и 86 от 2007 г., бр. 98

от 2008 г., бр. 42 от 2009 г., бр. 60 от 2011 г. и бр. 38 от 2012 г.) в чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „министърът на отбраната“ съюзът „и“ се заменя със запетая, а след думите „министърът на вътрешните работи“ се добавя „и началникът на Националната служба за охрана“.

2. В ал. 2 след думата „отбраната“ съюзът „и“ се заменя със запетая, а след думата „работи“ се добавя „и в Националната служба за охрана“.

3. В ал. 4 думата „министерство“ се заменя с „ведомство“.

§ 7. В Закона за пътищата (обн., ДВ, бр. 26 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 47 и 118 от 2002 г., бр. 9 и 112 от 2003 г., бр. 6 и 14 от 2004 г., бр. 88 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 64, 102, 105 и 108 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 43 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 41, 42, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19, 39, 55 и 99 от 2011 г. и бр. 38, 44, 47 и 53 от 2012 г.), в чл. 10б след думите „на Министерството на вътрешните работи“ се добавя „на Националната служба за охрана“ и се поставя запетая.

§ 8. В Закона за държавния протокол (обн., ДВ, бр. 32 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 35 и 39 от 2009 г.) в чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Дирекция „Протокол“ уведомява началника на Националната служба за охрана за програмите за официални срещи, посещения и церемонии с участието на Президента на Републиката, председателя на Народното събрание и министър-председателя.“

§ 9. В Закона за Икономически и социален съвет (обн., ДВ, бр. 41 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 120 от 2002 г., бр. 20 от 2003 г., бр. 17 от 2006 г., бр. 36 от 2008 г. и бр. 82 от 2009 г.), в чл. 9, ал. 1, т. 9 след думите „Закона за отбраната и въоръжените сили на република България“ се поставя запетая и се добавя „офицери и сержанти по Закона за Националната служба за охрана“.

§ 10. В Закона за физическото възпитание и спорта (обн., ДВ, бр. 58 от 1996 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 53 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 124 от 1998 г., бр. 51 и 81 от 1999 г., бр. 53 от 2000

г.; попр., бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 75 от 2002 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2002 г. - бр. 95 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 120 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 88 и 103 от 2005 г., бр. 30, 34, 36 и 80 от 2006 г., бр. 41, 46 и 53 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 74 от 2009 г., бр. 50 и 96 от 2010 г., бр. 35 и 99 от 2011 г. и бр. 45 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8а, ал. 2 след думите „Министерството на вътрешните работи“ се поставя запетая, добавя се „Националната служба за охрана“ и се поставя запетая.

2. Наименованието на глава четвърта се изменя така:

„Физическо възпитание и спорт в училищата, въоръжените сили, Националната служба за охрана и Министерството на вътрешните работи“

3. В чл. 27:

а) в ал. 1 след думите „въоръжените сили“ се поставя запетая и се добавя „Националната служба за охрана“, а след думата „военнослужещите“ се поставя запетая и се добавя „офицерите и сержантите от Националната служба за охрана“;

б) в ал. 2 след думите „министъра на отбраната“ се поставя запетая и се добавя „от началника на Националната служба за охрана“.

4. В чл. 28:

а) в ал. 1 след думите „служителите в“ се добавя „Националната служба за охрана и“;

б) в ал. 2, изречение първо след думите „Министерството на вътрешните работи“ се поставя запетая и се добавя „ както и в Националната служба за охрана“, а думите „съответните министри“ се заменят със „съответния ръководител на ведомство“;

в) в ал. 3 думите „отбраната или вътрешните работи“ се заменят с „дейността на ведомствата по ал. 2“ и думата „министър“ се заменя с „ръководител на ведомство“;

г) в ал. 4 след думите „министърът на отбраната“ се поставя запетая, и се добавя „началникът на Националната служба за охрана“ и след думите „въоръжените сили“ се поставя запетая и се добавя „Националната служба за охрана“.

5. В чл. 29, ал. 1 се изменя така:

„(1) Студентите, военнослужещите, гражданските лица и работниците във въоръжените сили, както и служителите в Националната служба за охрана и в Министерството на вътрешните работи, които са състезатели от националните отбори на страната или участници в държавните първенства по даден вид спорт, се подготвят и състезават по ред, определен от съответния ръководител на ведомство, който може за тази цел да създава специализирани формации за тренировъчна и състезателна дейност.“

6. В чл. 50, ал. 2 след думите „въоръжените сили“ се поставя запетая и се добавя „в Националната служба за охрана“.

§ 11. В Закона за хазарта (обн., ДВ, бр. 26 от 2012 г.), в чл. 9, ал. 1 след думите „Министерството на вътрешните работи“ се добавя „Националната служба за охрана“ и се поставя запетая.

§ 12. В Закона за уреждане на колективните трудови спорове (обн., ДВ, бр. 21 от 1990 г.; изм. и доп., бр. 27 от 1991 г., бр. 57 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 87 от 2006 г. и бр. 7 от 2012 г.), в чл. 16, т. 6 след думите „Министерството на вътрешните работи“ се добавя „Националната служба за охрана“ и се поставя запетая.

§ 13. Изпълнението на закона се възлага на началника на Националната служба за охрана.

§ 14. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ВНОСИТЕЛИ:

М О Т И В И

към проекта на Закон за Националната служба за охрана

В законопроекта са регламентирани цялостно правомощията, принципите и дейността на Националната служба за охрана, статутът на нейните служители, взаимодействието с други държавни органи и организации, отчетността и контролът върху службата.

Проектът на закон предвижда да се запази военният статут на служителите като основание за това е особеният характер на дейностите, свързан с изпълнение на държавната служба.

Президентът на Републиката осъществява общото ръководство на НСО, като назначава и освобождава началника й съгласувано с Министерския съвет; назначава и освобождава заместниците на началника, утвърждава структурата и числения състав и удостоява офицери с висши офицерски звания.

Началникът на НСО осъществява непосредственото и цялостно ръководство на службата. В законопроекта изчерпателно са посочени неговите функции, които могат да бъдат разширявани само със закон.

В законопроекта подробно се регламентирани функциите и дейностите на НСО, които тя осъществява за изпълнение на поставените й задачи. Други функции и дейности могат да се възлагат само със закон.

Посочени са дейностите, които съставляват охраната, като видовете охрана могат да се прилагат поотделно или в комбинация съобразно разпоредбите на закона. Дадено е самостоятелно определение за специализирания транспорт, осъществяван от НСО, който е част от дейностите по охрана.

Изброени са длъжностните лица, които имат право на охрана, както и видовете охрана, които се предоставят на територията на страната и извън нея, а също в мирно и военно време. Охраняваните лица не могат да откажат охрана и са длъжни да се съобразяват с указанията за безопасност, дадени от НСО.

В законопроекта са регламентирани условията, при които в мирно време може да бъде предоставяна охрана и специализиран транспорт на длъжностни лица при изпълнение на длъжността им или в определен период след заемане на съответната длъжност.

Посочени са основните методи и средства, които НСО прилага и използва за изпълнение на дейностите си.

Регламентирано е предоставянето на информация на други държавни органи, организации и лица. Регламентирано е правото на НСО до изисква и задължението на органи и организации да й предоставят информация, необходима за осъществяване на законовите й функции. Определен е редът за оценка на застрашеността на лица и обекти, съответно – за повишаване на мерките за охрана.

Регламентирана е възможността да бъде осъществявана охрана на задгранични представителства на Република България, като списъкът се определя от Министерския съвет.

Подробно са посочени правомощията на офицерите и сержантите от Националната служба за охрана, като е отчетена близостта на редица дейности до дейностите, свързани с осигуряването на обществения ред. Изрично е посочено, че офицерите и сержантите от НСО нямат полицейски правомощия. Предвижда се в случай на задържане на лице то незабавно да бъде предавано на полицейските органи, като за случая се съставя протокол, а на лицето се извършва и медицински преглед. Дейностите по проверка на лица, предмети и обекти, които офицерите и сержантите от НСО извършват, са свързани само осъществяването на охрана по този закон. Проектът на закон предвижда използването на физическа сила и помощни средства, като се посочени случаите и условията за това.

Употребата на оръжие е допусната само при условия на абсолютна необходимост, като при формулиране на съответните текстове са използвани резултатите в правната теория и практика, постигнати при работата по Закона за Министерството на вътрешните работи.

В законопроекта цялостно са регламентирани правоотношенията на служителите. Определено е, че в НСО има служители, чийто статут се определя със Закона за НСО, държавни служители по Закона за държавния служител и лица, работещи по трудово правоотношение.

Регламентирано е съдържанието на правоотношението, дисциплинарната и имуществена отговорност на офицерите и сержантите, изменението на правоотношението на служителите, прекратяването на правоотношенията на офицерите и сержантите и дължимите обезщетения.

В законопроекта е предложено да бъдат регламентирани административнонаказателни разпоредби предвид същността на указанията, които служителите на НСО дават при изпълнение на служебните си задължения.

В Преходните и заключителните разпоредби на закона са заложени текстове, осигуряващи функционирането на НСО след приемането на закона, и определящи мястото на институцията в други закони.

Финансовите и други средства за изпълнението на закона ще се осигуряват от бюджета на Националната служба за охрана и от бюджетите на другите държавни органи, на които той възлага отговорности.

Предлаганият законопроект касае дейности от изключителна национална компетентност и не касае правото на Европейския съюз. Неговото приемане е в пълно съответствие с практиката на страните членки, а и на Съюза като цяло за ясно регламентиране на дейностите и компетенциите на държавните органи в сферата на националната сигурност.

ВНОСИТЕЛИ: